

'En dan maar gewoon zingen'

Opnametechnicus Ruud van Lieshout (85) heeft in zijn indrukwekkende carrière veel artiesten op de plaat gezet. Zijn onlangs verschenen boek *Band Loopt – backstage verhalen uit de platenstudio* bevat unieke anekdotes en fotomateriaal van beroemdheden als Ramses Shaffy, Wim Sonneveld, de Dutch Swing College Band, Aafje Heynis, The Blue Diamonds en vele anderen. De geluidsgoeroe vertelt.

'Het allerbelangrijkste bij een opname is de sfeer. Die moet je creëren. Dat doe je bijvoorbeeld door mensen die de studio binnenkomen op hun gemak te stellen – zeker als ze minder ervaring hebben. Zodat ze het daar prettig vinden en niet hoeven te sidderen zoals tegenwoordig bij die Idols-programma's. Punt twee is dat je snel werkt. Voordat een artiest bij ons kwam gaf de producer altijd de orkestbezetting door. Zoveel ritme, strijkers, blazers, een koortje... Dan stelde ik de boel op en zorgde ervoor dat de musici meteen konden beginnen. Bij de microfoonrepetitie kon ik meestal snel een balans maken. Dat is belangrijk. Als je eindeloos repeteert dan is het de tiende keer misschien foutloos, maar dan zit er geen smaak en geur meer aan. Maar als je het snel en goed doet, kan een muzikant ook weer snel weg. En dat is natuurlijk ideaal. Het geeft een sfeer van: lekker even mijn best doen, lekker muziek maken.'

Vrolijk uitzicht, slechte balans

'De moeilijkheid van koren opnemen zit vaak in de verhoudingen binnen het koor, de bezetting. Meestal sterft het van de sopranen en zijn er weinig tenoren en nog minder bassen, dus je hebt altijd veel vrouwen en weinig mannen. Vroeger zette je voor elke stemgroep een microfoon neer en dat mengde je dan tot het goed klonk. Niks op tegen, zo heb ik vele jaren gewerkt. Later kwam er het Amerikaanse 'M3'-systeem: drie microfoons die het complete beeld maken. Die microfoons waren zogenaamd 'rondom gevoelig'. Er zat een speciale ring op waarmee je ze richtingsgevoelig kon maken voor een bepaalde frequentie. Hiermee kreeg je een prachtig totaalbeeld. Maar dan had je dus nog steeds het probleem van die verhoudingen binnen het koor. Ieder koor zet altijd de vrouwen voorop en de mannen achter. Voor het uitzicht vind ik dat ook vrolijk moet ik zeg-

gen, maar in de balans was dat niet zo goed. Daarom heb ik, in strijd met alle wetten, de mannen voorop gezet en de vrouwen erachter. Dat gaf wat problemen want dat waren ze niet gewend. Maar toen had ik wel de duidelijkheid, verstaanbaarheid en ruimtelijkheid meer in de hand. Zo heb ik vele opnames gemaakt.

Bij een koor moet je niet met technische middelen aankomen. Het is zoals het is. Hoe minder techniek, hoe beter. Geen gesleutel met hoog en laag en galm en balans. Gewoon goed opnemen, met goede microfoons op een goede afstand in een goede ruimte. De knoppen zodanig instellen dat alles goed klinkt en er dan niet meer aankomen. En dan maar gewoon zingen.'

Dit houdt nooit op

'Moet je nagaan: die cd, dat was een wonder. Kon je ineens zelf cd's maken, ongelofelijk gewoon. De overgang van cd naar dvd ging pijsnel. Harde schijven, bluetooth... Een televisie kun je tegenwoordig als een soort postzegel tegen je muur plakken. Dit houdt natuurlijk nooit op, er gaat nog veel meer gebeuren. Misschien dragen we in de toekomst wel een ring waar honderdduizend titels op staan.

Tegenwoordig gebruiken ze een 'ontzettend veel sporen'-techniek. Voor mij is dat een beetje uitsmeren van je onzekerheden en uitstel van beslissingen. Je kunt dan het hele orkest opnemen, dan stuur je ze weg en dan ga je op je gemak die 48 sporen apart mixen tot een nieuw orkest. Je kunt een prachtige balans maken, je kunt mensen die te laag zingen hoger laten zingen, allemaal techniek. En het is fijn dat die techniek er is. Maar het haalt wel een beetje de sfeer van het origineel weg. Ach, het is een ouwe kerel die dat zegt, dus je hoeft het niet te geloven...'

RUUD VAN LIESHOUT - BAND
LOOPT, 180 PAG, 178 FOTO'S,
450 ARTIESTEN. € 18,95,
ISBN 9789090244600.

